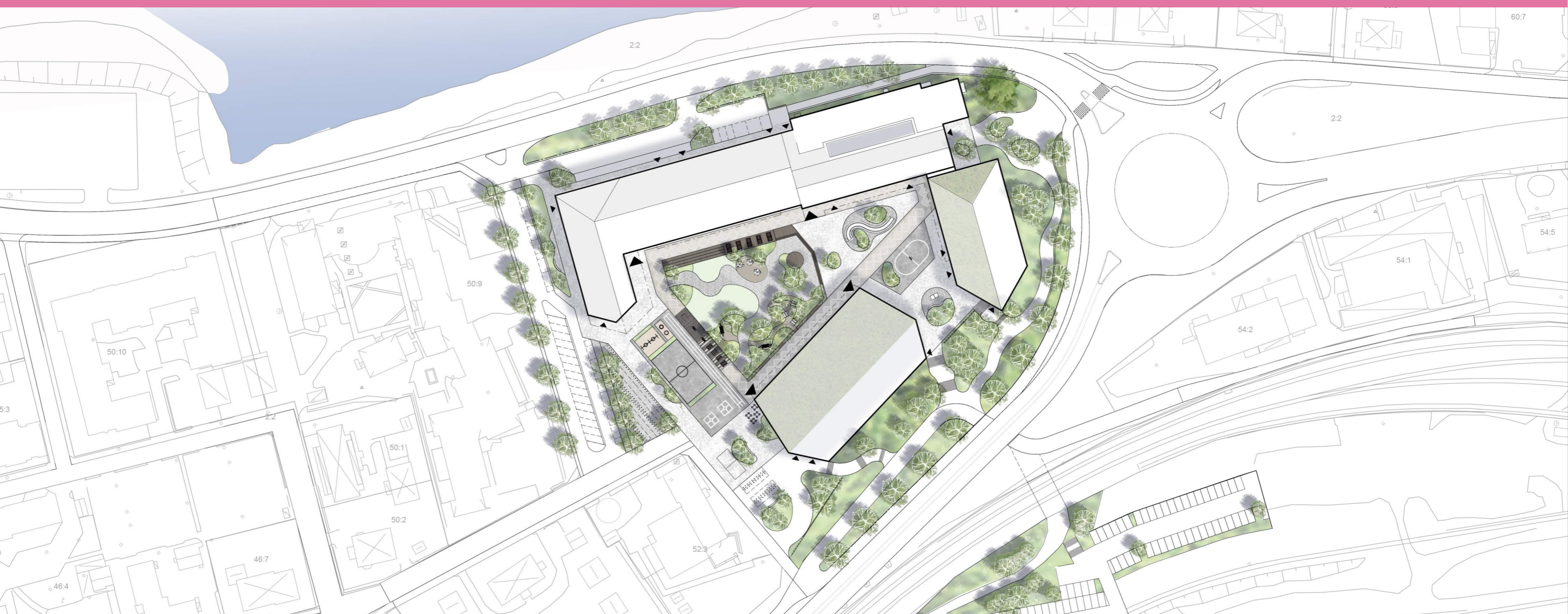

NY- OCH OMBYGGNATION AV SKOLA, IDROTTSHALLAR,
UNGDOMSGÅRD OCH KULTURSKOLA PÅ

STRANDENOMRÅDET

I PARTNERING

FÖRENKLAD BARNKONSEKVENSANALYS | 2024-04-10

Uppdragsnr: 1039807-05

Daterad: 2024-04-10

Reviderad: 2024-04-26

Denna barnkonsekvensanalys är framtagen av Tengbom, i samverkan med och på uppdrag av Morastrand AB.

Beställare

Morastrand AB

Brudtallsvägen 3

793 32 Mora

556099-9244

Medverkande från Morastrand

Mikael Svensson

Mikael Hansson (extern)

Tengbom

Hälsingegatan 49, 113 31 Stockholm

(Kv Blästern 11)

Postadress: Box 1230, 113 31 Stockholm

www.tengbom.se

Landskapsarkitekter

Jenny Söderling

Linda Grimheden

Maja Jörgensen

INNEHÅLL

INLEDNING

SAMMANFATTNING

BAKGRUND & SYFTE

STYRANDE DOKUMENT

METOD

RAPPORTENS UPPLÄGG

NULÄGESANALYS

NULÄGESANALYS

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

GESTALTA DIN LIVSMILJÖ - MAGISKA TALARSTOLAR

ELEVWORKSHOP SKOLGÅRD

ELEVWORKSHOP SKOLBYGGNAD

ENKÄT TILL ELEVRÅDEN

INFORMATIONSFILM

INFORMATIONSMÖTE

PLANFÖRSLAGET

FÖRSLAGET I SIN OMGIVNING

SKOLGÅRDEN

KONSEKVENSBESKRIVNING

SLUTSATSER & REKOMMENDATIONER

SLUTSATSER & REKOMMENDATIONER

INLEDNING

SAMMANFATTNING

Denna barnkonsekvensanalys har tagits fram som ett underlag för ställningstaganden i projektet. Parallellt med projektet upprättas en detaljplan, som syftar till att ge förutsättningar för ny- och ombyggnation av skola, idrottshallar, ungdomsgård och kulturskola. Skolan är för årskurs 7-9 och planeras rymma ca 800 elever.

Skolbyggnaden och skolgården planeras på en plats där det tidigare funnits en skola, som år 2003 fick rivas på grund av en omfattande brand. Idag finns "Rosa huset" kvar på tomten, som inrymmer ungdomsgård och kulturskola. I övrigt består ytan av en öppen grusyta.

Detaljplanen ska dessutom säkerställa en avlämningsplats till skolan som ska samnyttjas med den intilliggande förskolan "Pärnan" samt socialförvaltningen. Skolgården ska ges så stor plats som möjligt och hantering av tillkommande trafik ska ske på ett säkert sätt. I denna rapport har barnens medverkan i utformningen av området samt konsekvenserna av ett förslag till skolbyggnadens och skolgårdens placering studerats.

I arbetet har det ingått flera dialogtillfällen med elever i åk 7-9 i syfte att samla kunskap om hur området används av barn i nuläget och inkludera barnens egna perspektiv samt få en bild av deras önskemål.

Ett genomförande av detaljplanen påverkar framför allt möjligheterna för barn i högstadiesåldern, men även förskolebarn från intilliggande verksamheter och övriga åldrar som skulle komma att besöka idrottshallar och kulturskola.

Konsekvensanalysen innehåller rekommendationer för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för barn som påverkas av detaljplanen och för att minimera negativa konsekvenser av genomförandet.

Strandenområdet ligger strax nordost om Mora centrum.

Mora ligger mitt i Dalarna.

På den smala landremsan, mellan Österdalälven och Saxviken (Siljan) ligger platsen för projektet.

INLEDNING

BAKGRUND, SYFTE & STYRANDE DOKUMENT

År 2020 utlystes en tävling om utformningen på skol- och idrottsbyggnader. I samband med framtagandet av en detaljplan för Strandenområdet har Tengbom nu arbetat fram en programhandling för både nya byggnader och landskap.

Bakgrund

Det nya strandenområdet kommer att samla elever från de befintliga Morkarbyhöjdens skola och Noret-skolan för att bli Moras nya samlingspunkt för högstadielärover. Skolan ska rymma 800 elever i årskurs 7-9 och även innehålla kulturskola, idrottshallar, ungdomsgård och anpassad grundskola. Platsen ska bli en ny aktivitetsplats för Mora där lokaler och ytor kan nyttjas för evenemang och vistelse utanför skoltid.

Mora är en växande kommun belägen i mitten av Dalarna. Staden ringas in av Österdalälven, Orsasjön och Dalarnas största sjö Siljan. Även projektplatsen är omgiven av vatten där den ligger på gammalt älv sediment i deltaområdet i Orsasjöns utlopp. Strandenområdet ligger med gångavstånd till Mora centrum, naturstråk och gröna områden.

Syfte

En barnkonsekvensanalys enligt Barnombudsmannen är ett verktyg för att omsätta barnkonventionen i handling och synliggöra barnets bästa. Med hjälp av barnkonsekvensanalyser kan lokala och regionala beslutsfattare arbeta systematiskt och vara försäkrade om att ett barnperspektiv finns med i besluten. Syftet är att både på kort och lång sikt förbättra barns och ungas levnadsvillkor, att se och synliggöra vilka värden, viktiga platser, möjligheter och utmaningar som finns i och omkring planområdets befintliga och föreslagna miljöer ur barnperspektivet och ur ett barns perspektiv.

Styrande dokument

Barn har små möjligheter att påverka sina villkor och föra fram sina åsikter, vilket ställer höga krav på delaktighet i planering av projekt som påverkar barns livsmiljöer. Det finns ett stort antal styrande dokument för planeringen gällande barnperspektivet varav de viktigaste finns listade nedan.

FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter, inte föräldrars eller andra vuxnas ägodelar. Den innehåller 54 artiklar som alla är lika viktiga och utgör en helhet, men det finns fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.
- Alla barn har rätt till liv och utveckling.
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Agenda 2030 - globala hållbarhetsmålen

I september 2015 antog FN:s medlemsstater Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan består av 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen.

Dalarnas regionala utvecklingsstrategi

Dalastrategin slår fast att Dalarna behöver ungas entusiasm, drivkraft och kompetens. Unga ska se Dalarna som en attraktiv region där man blir sedd, har möjlighet att påverka, skaffa sig utbildning och arbete och bilda familj. Att satsa på unga är viktigt för de som är unga, men det är också nödvändigt för en hållbar utveckling i regionen. Unga i Dalarna ska kunna forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen. Ur detta har tre mål formulerats som ska gälla för arbetet med Dalarna - Sveriges bästa ungdomsregion.

- Unga i Dalarna ska känna att tillvaron är meningsfull och att de blir sedda.
- Unga i Dalarna ska känna att de kan påverka såväl sina egna liv som länets utveckling.
- Unga i Dalarna ska känna att de har goda möjligheter att skaffa sig en utbildning och arbete i Dalarna.

Strategi Hållbara Mora

Strategi Hållbara Mora, 2022, togs fram med syftet att långsiktigt skapa förutsättningar för att invånarna i Mora ska uppleva god livskvalitet. Strategin skall utveckla kommunens strategiska plan ur ett hållbarhetsperspektiv och vara ett stöd till kommunens nämnder, förvaltningar, styrelser och bolag. Tio stycken utvecklingsområden har identifierats för att stärka arbetet för hållbar utveckling däribland två utvecklingsområden som specifikt fokuserar på barn och ungas förutsättningar.

Övrigt styrande dokument rörande barns rättigheter

- Regeringens mål för ungdomspolitiken
- Plan- och bygglagen (PBL)

Referenser

<https://unicef.se/barnkonventionen>

<https://www.regiondalarna.se/contentassets/ddc14f429df848e29027ab411453f196/dalarna---sveriges-basta-ungdomsregion.pdf>

<https://fn.se/vi-gor/utveckling-och-fattigdomsbekampning/agenda-2030>

https://morakommun.se/download/18.166aa05167c62d-ff5d52b95/1685359032443/Strategi_H%C3%A5llbara_Mora.pdf

Strategiska planens målområden och kopplingar till utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora.

METOD

METOD

RAPPORTENS UPPLÄGG

Barnkonsekvensanalysen består av tre delar:

- Nulägesanalys
- Konsekvensbedömning
- Rekommendationer

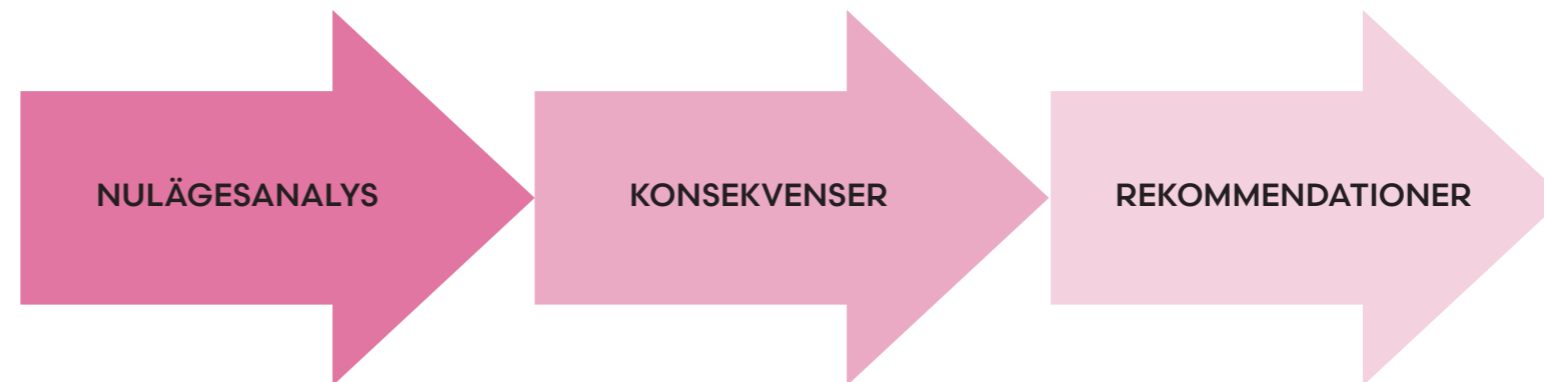
Kunskapsunderlaget som analysen baseras på består av en sammanfattning av tidigare genomförda arbeten omfattande:

- Magiska Talarstolar (2023)
- Elevworkshop skolgård (2023)
- Elevworkshop skolbyggnad (2024)
- Enkät till eleverna om området (Archus 2020, högstadieläver)
- Film (2021, frågor, hemsidan Mora kommun.se/lup, manus/sammanfattning och rådata)
- Informationsmöte (vid tävlingstillfället, tre olika förslagen presenterades, frågeunderlag finns)

Vilka barn berörs?

De barn i första hand som bedöms påverkas av planens genomförande är:

- Högstadieläver från Morlkarlby skola
- Högstadieläver från Noretskolan
- Elever i Kulturskolan
- Elever i anpassad grundskola
- Barn och unga som besöker fritidsgården
- Barn och unga som vistas i idrottshallarna

NULÄGESANALYS

NULÄGESANALYS

PLATSEN

Nulägesanalysen fokuserar på att samla information om hur platsen ser ut och används idag. Detta för att säkerställa att förslaget tar hänsyn till platsens värden och behov.

Området för den nya exploateringen utgörs främst av en stor öppen asfalt- och grusyta. Stora delar används idag som parkering. Ytan kantas av Rosa huset och Riksväg 70 i norr, av väg E45 i söder och av Prostgatan i väster.

Närliggande verksamheter

Längs Prostgatan ligger Socialförvaltningen, Centrumkyrkan och en förskola som idag är aktiva verksamheter. I Rosa huset ligger en ungdomsgård och kulturskolan Miranda som tar emot och erbjuder kulturaktiviteter för barn och unga. På den öppna ytan finns en basketplan som kan nyttjas av ungdomar som bor i närheten eller som besöker Rosa huset.

Platsen för den framtida högskoleskolan.

Rosa huset. Idag är platsen en öppen asfalt/grusyta som tidvis används av Vasaloppet.

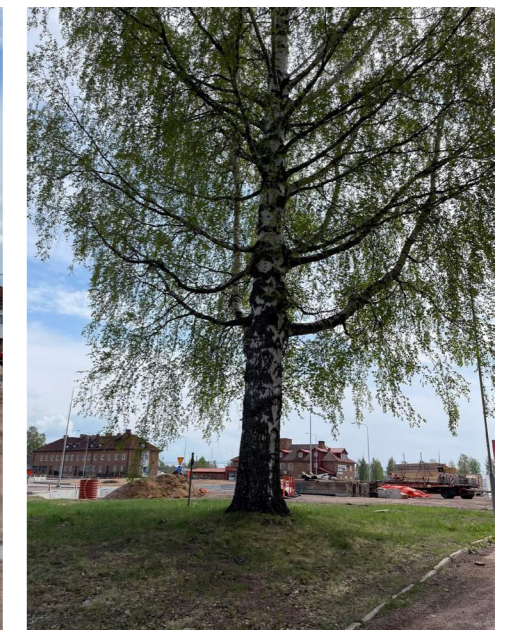
Socialförvaltningen.

Förskolan Pärlan.

En basketplan finns utanför Rosa huset.

Befintlig björk intill Rosa huset.

NULÄGESANALYS

TRAFIK OCH KOMMUNIKATION

Platsen ligger i en getingmidja där flera stora leder möts. E45 passerar i väst/östlig riktning, Riksväg 70 kommer från norr och järnvägen löper förbi söder om arbetsområdet.

Väster om området ansluter bebyggelse från de centrala delarna av Mora med ett finare gatunät i mindre skala och med lugnare lokalgator.

Cykelstråk går främst längs de större lederna och på separata GC-banor. Bussållplatser finns med gångavstånd till platsen. Mora station ligger längs järnvägen, även den med gångavstånd till projektområdet.

Cirkulationsplatsen öster om området har under en tid varit under ombyggnation. När denna färdigställs kommer det att finnas gångpassage över Rv70 vid rondellen samt en ny GC-bana längs med E45 in mot centrum.

Under väg E45 har det även nyligen färdigställts en gång- och cykeltunnel som förbättrat tillgängligheten till platsen. I framtiden planeras även en tunnel under järnvägen som helt öppnar upp för kommunikationsstråk till Tingsnäs och Siljan.

Ny trafikplats och rondell där E45 och Rv70 möts.

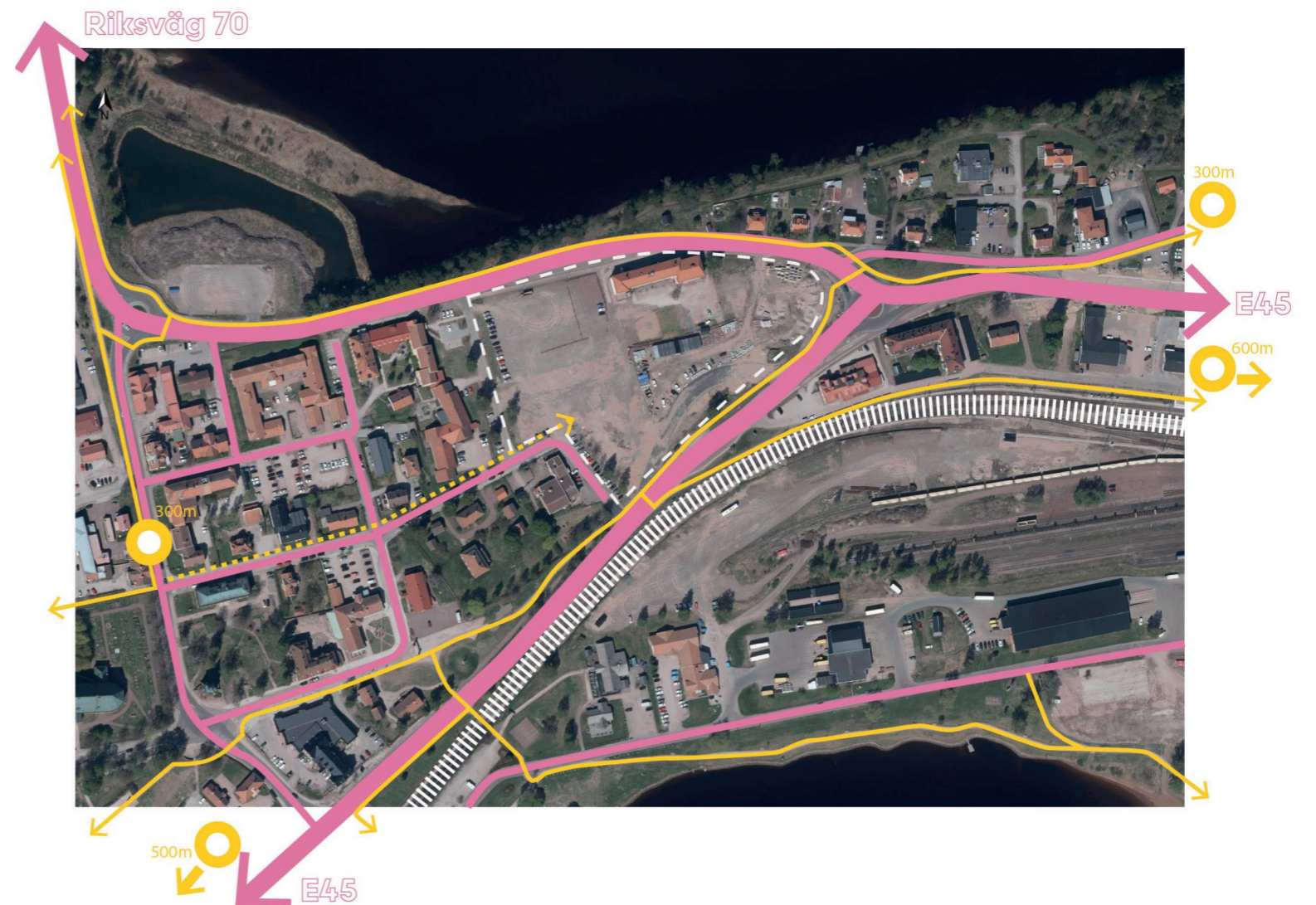

Ny GC-tunnel under väg E45 förbättrar tillgängligheten till Mora centralstation.

Konstverk med kurbits pryder väggarna i den nya gång- och cykeltunneln.

- Bilväg
- Gångstråk
- GC-stråk
- 300m Busshållplats med avstånd till skolområdet
- Järnväg

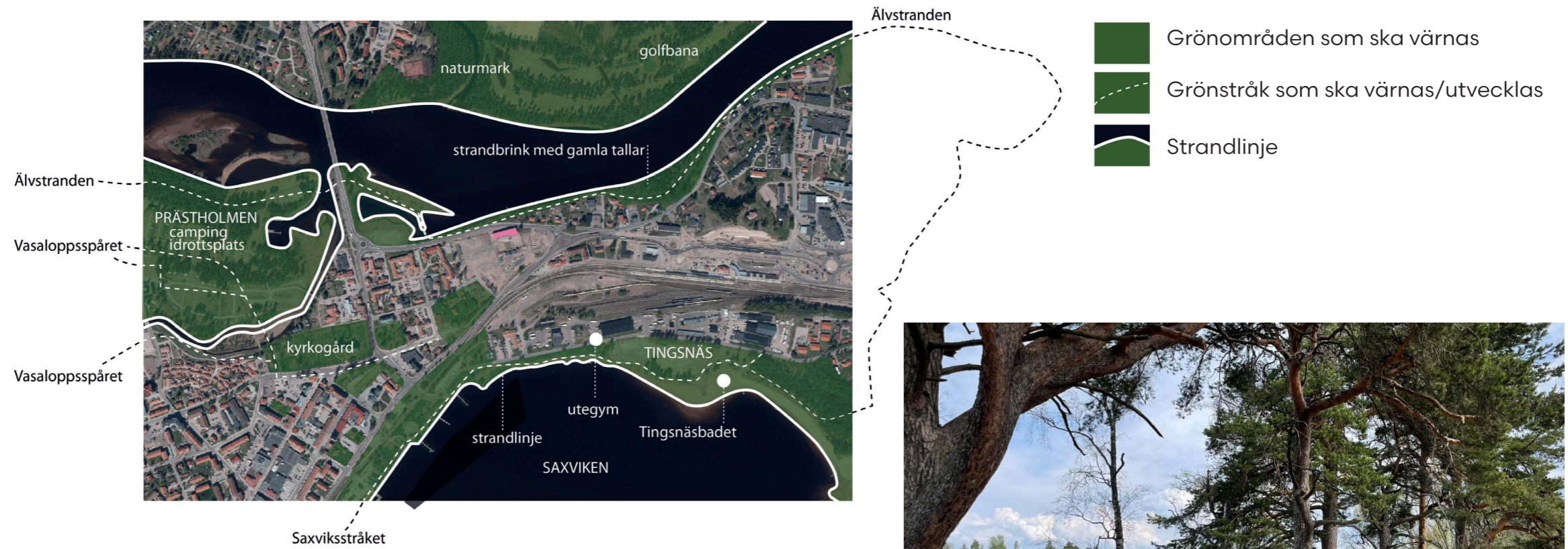

NULÄGESANALYS

GRÖNSTRUKTUR

Mora kommun har i sin Grönstrukturplan definierat grönområden och gröna stråk som ska utvecklas och värnas om. De gröna områdena består dels av större sammanhängande natur men också av trädgårdar, parker och kyrkogårdar.

Som kartan till höger visar, löper ett grönt stråk längs Älvstranden, från Prästholmen till Tingsnäs. Enligt grönstrukturplanen ska grönstriket utvecklas. Längs älvstranden finns tallar upp till 400 år gamla. Tingsnäs erbjuder bad, promenad och träning. Grönstriket fortsätter vidare söderut med namnet Saxviksstråket. Även Vasaloppsspåret är ett närliggande stråk som startar vid Vasaloppsmålet, och löper vidare över Prästholmen och västerut. Första delen av stråket går längs Vasagatan där flera gröna kulturmiljöer ansluter till gatan och ger den en lummig karaktär.

Sandbank längs RV70 med gamla tallar utgör en fond för platsen.

BEBYGGELSE

Mora har i överlag en småskalig och varierad karaktär med bland annat bostäder, kontor och handel. Projektområdet ligger nära Mora centrum, där bebyggelsen är som tätast. I centrum har husen ofta två till fyra våningar och enskilda byggnader har upp till sex våningar.

Det finns bebyggelse från många olika tidsepoker i centrala Mora, med kyrkan från 1200-talet, medeltida timmerhus, stenhus från 1800-talet, den nationalromantiska Zorngården och varuhusbyggnader från mitten av 1900-talet. Öster om området, längs infarten från Rättvik, är karaktären mer storskalig med verksamheter som bilhandel, hotell och verkstäder.

Strandenområdet utgörs idag till stora delar av en grusad plan där Rosa huset är en ensam byggnad, då övriga byggnader har rivits efter en brand år 2003.

Kyrktornet är ett landmärke som kan ses från platsen.

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

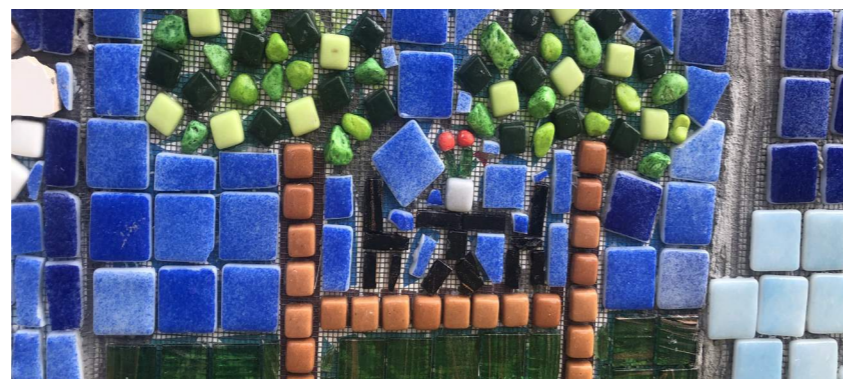
GESTALTA DIN LIVSMILJÖ

I samband med utformningen av strandenområdet har elever från olika skolor i Mora varit aktiva i delaktighetsprojekt. Arbetet med att involvera barn och unga i den pågående processen kring planering av den nya skolan har pågått under 2023. En del av elevsamarbetet har drivits genom projektet Gestalta din livsmiljö tillsammans med konstnären Amanda Larsson.

Inom det fristående konstprojektet Gestalta din livsmiljö har elever från årskurs 7 tillsammans med sina bildlärare och konstnär Amanda Larsson under läsåret 22/23 arbetat med idéer för den nya skolgården. Idéerna visualiserades i form av mosaiker som fick pryda elevernas egna "Magiska talarstolar".

Eleverna har själva skapat sina mosaiker som beskriver vad de önskar på sin skolgård. Mosaikerna har sedan monterats på fullskaliga talarstolar, som eleverna byggt tillsammans med lärare, konstnär och snickare. På invigningen av de magiska talarstolarna presenterade eleverna sina förslag för politiker, tjänstemän och landskapsarkitekter. Modeller har ställts ut på biblioteket i Mora och lämnats in som medborgarförslag.

Projektet som finansieras via statsbidraget Skapande skola, syftar till att integrera konst och kultur i skolans verksamhet. Det planeras fortsätta även under läsåret 23/24.

Eleverna från åk 7 på Noretskolan och Morkarlbyskolan presenterade sina verk i den magiska talarstolen, för arkitekter, tjänstemän och kommunpolitiker.

Sammanfattning av elevernas önskemål

Elevernas önskemål delades in i sex kategorier: Sport, Lek&Rörelse, Kultur, Landskapsdesign, Grönska och Övrigt.

SPORT

- Fotboll
- Skridsko + möjlighet att låna skridskor
- Skate
- Padel
- Basket
- Pingis
- Airhockey
- Isplan

LEK & RÖRELSE

- Hinderbana
- Hoppkudde
- Skate
- Cykelbana
- Kompisgunga

KULTUR

- Utebibliotek
- Uteateljé under tak
- Utebio

LANDSKAPSDSIGN

- Vatten
- Hoppa på stenar
- Kullar
- Organiska former

GRÖNSKA

- Träd
- Växthus/Utetum
- Blommor

ÖVRIGT

- Mek under tak för cykel och EPA
- Kryp, grotta, kuddar
- Trädskoja
- Tak över cykelplatser

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

RESULTAT ELEVWORKSHOP SKOLGÅRD

I september 2023 genomfördes tre workshops med elevråden för Mora två högstadieskolor och elevrådet för Mora gymnasium. Workshoparna ingår som en del av kommunens årligen återkommande aktivitet för ungas delaktighet och demokratiutbildning. Arkitekter (Tengbom), landskapsarkitekter (Tengbom) och ansvariga från skolans organisation deltog i workshoparna vars syfte var att fånga upp de ungas åsikter och önskemål gällande utemiljön på det nya Strandenområdet.

Efter årets workshopstillfällen planeras tillsammans med kommunen en enkät för att ge ett bredare underlag. Tanken är att kommunen driver processen med elevmedverkan långsiktigt så att möjlighet till påverkan kan fortsätta länge, även när byggprojektet är avslutat.

Metod

Under workshopen fick ungdomarna en plan över strandenområdet där de gruppvis skulle rita eller skriva sina önskemål. De fick veta att platsen skulle planeras utefter tre typer av zoner: Aktiv zon, Gränszon och Lugn zon och

uppmuntrades att föreslå aktiviteter inom dessa zoner, samt sammanställa en top 3-lista för respektive zon. Eleverna erbjöds skalenliga symboler som hjälpmedel att uppskatta skalans i skissarbetet.

Resultat

Symbolerna, som föreställde till exempel träd, gunga, basketplan visade sig få en central roll i grupparbetet. Många av ungdomarna baserade sina förslag på symbolerna vi hade med oss vilket vi inte hade som intention.

Det visade sig å andra sidan att symbolerna spelade en viktig roll då många av eleverna hade svårt att komma igång och fick hjälp av dessa exempel. Symbolerna kan ha bidragit till att flera av gruppernas önskemål liknar varandra när det kommer till konkreta förslag på utrustningar och aktiviteter.

Bortsett från det går det trots allt att utläsa vissa likheter mellan gruppernas förslag gällande placering av olika aktiviteter och platsens innehåll. Nedan följer en sammanfattning av generella önskemål som framgick under workshopen:

Skyddade sittplatser. Många elever önskar sittplatser under tak, intill träd eller mot en vägg, där man kan spela kort och plugga väderskyddad. Gärna med möjlighet att ladda mobilen.

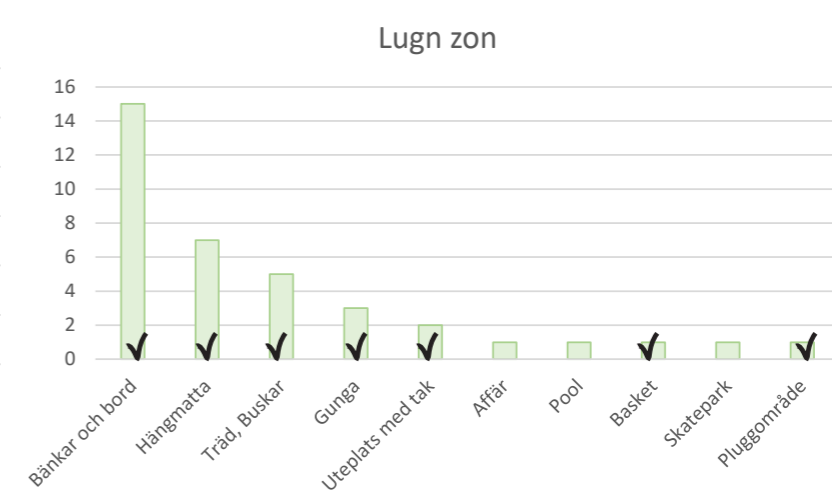
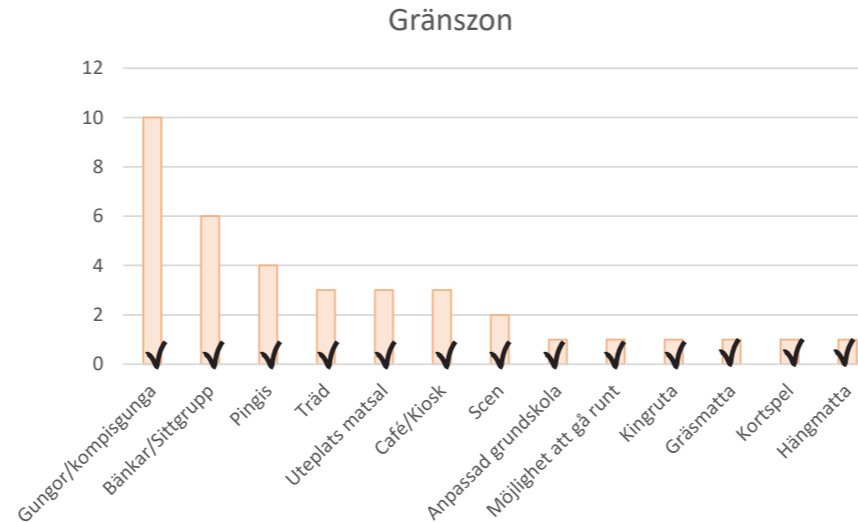
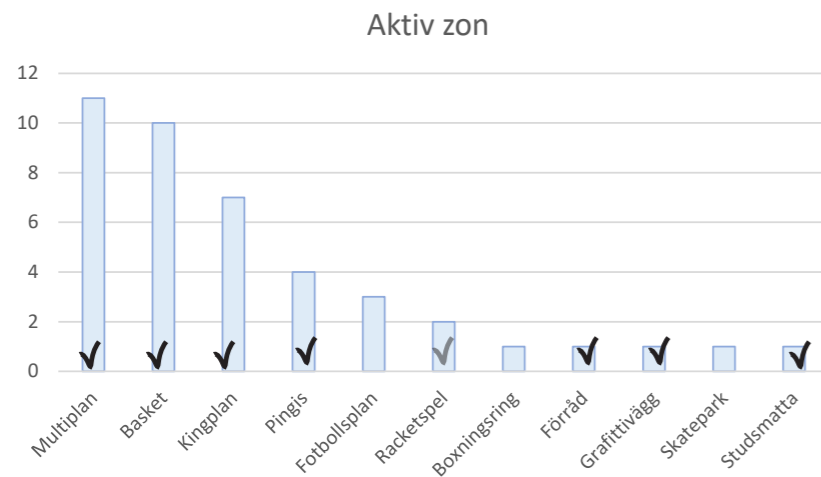
Blandade aktiviteter i den lugna zonen. Aktiviteter som pingis, king och gungor upplevs ofta som lugnare och grupperna placerar dem i gränszon eller lugn zon.

Parkliknande miljöer. Flera av grupperna önskar träd och grönska. Vanligt är att det placeras i mitten eller längst in på gården. Träd, gräsytor och avskärmande buskar tillsammans med häng- och sittplatser önskas.

Farhågor för utsatthet. I flera grupper kom frågan om säkerhet upp. Många uttryckte en oro både för trafiksituationen och för utsatthet, och ville ha övervakningskameror på gården och i GC-tunneln.

Under workshopen fick eleverna arbeta i grupper och tillsammans dokumentera sina önskemål för det nya strandenområdet.

De mest önskade aktiviteterna enligt ovan. Bock avser aktiviteter som inarbetats i programhandlingen.

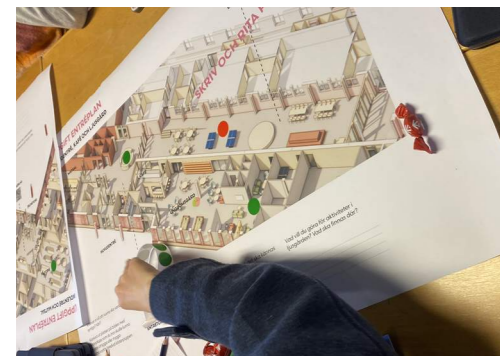
GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

RESULTAT ELEVWORKSHOP SKOLBYGGNAD

I april 2024 utförde arkitekterna från Tengbom en workshop tillsammans med elever från Noretskolan och Morkarlbyskolan, i syfte att samla in barnens tankar och idéer gällande skolans inomhusmiljö. Med på workshopen var även ungdomsstrateg, två projektledare, intendent för- och grundskoleförvaltningen och studiepedagoger från Mora kommun.

Workshopen var uppdelad i två delar där den första berörde skolans entréplan och den andra hemvisterna. Eleverna fick arbeta tillsammans i grupper och materialet bestod av 3D-illustrationer av skolans planlösning och färgade symboler att placera ut. Eleverna fick ett antal frågor kopplade till respektive uppgift som de skulle ha med sig när de placerade ut symbolerna på planlösningarna.

- Tryggt
- Otryggt
- Vuxennärvaro

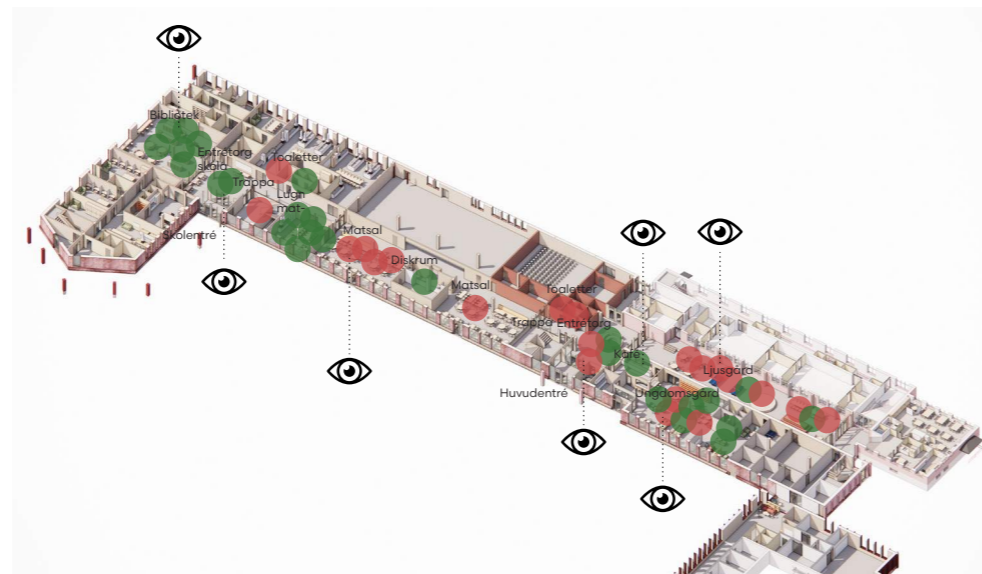

UPPGIFT 1 - ENTRÉPLAN

- Rita var ni vill att vuxna ska vara synliga? När?
- Markera ut platser på bilden med klisterplupp som du tror skulle kunna kännas otrygga eller trygga. Berätta varför bredvid klisterpluppen.
- Vad är viktigt för att det ska kännas bra när du går in i skolan?
- Vad vill du göra för aktiviteter i Ljuskården? Vad ska finnas där?
- Hur vill du att inomhusmiljön vid skolentrén ska vara?
- Hur vill du att miljön i matsalen ska vara för att du ska trivas och känna dig trygg?

RESULTAT

- Vuxen närvaro är viktigt, eleverna efterfrågar många vuxna.
- Det ska kännas trevligt och trivsamt på skolan. Växter och mjuka soffor för en välkomnande hemtrevlig känsla. Skolentrén kan utformas som en lugnare entré med mjuk möblering.
- Det ska finnas både aktiva platser med möjlighet för rörelse och lugna avskilda miljöer med sköna möbler.
- För öppna miljöer upplevs otrygga.
- Ljuskården behöver delas/skiljas av.
- Viktigt med vuxna i matsalen. Kaféet är viktigt och att en vuxen jobbar där.
- Toaletter på lugna platser

Platser som eleverna upplever trygga:
Bibliotek, lugn matsal, entrétorg skola, kafé

Platser som eleverna upplever "halvtrygga"/neutralt:
Ungdomsgård, entrétorg huvudentré, ljuskård

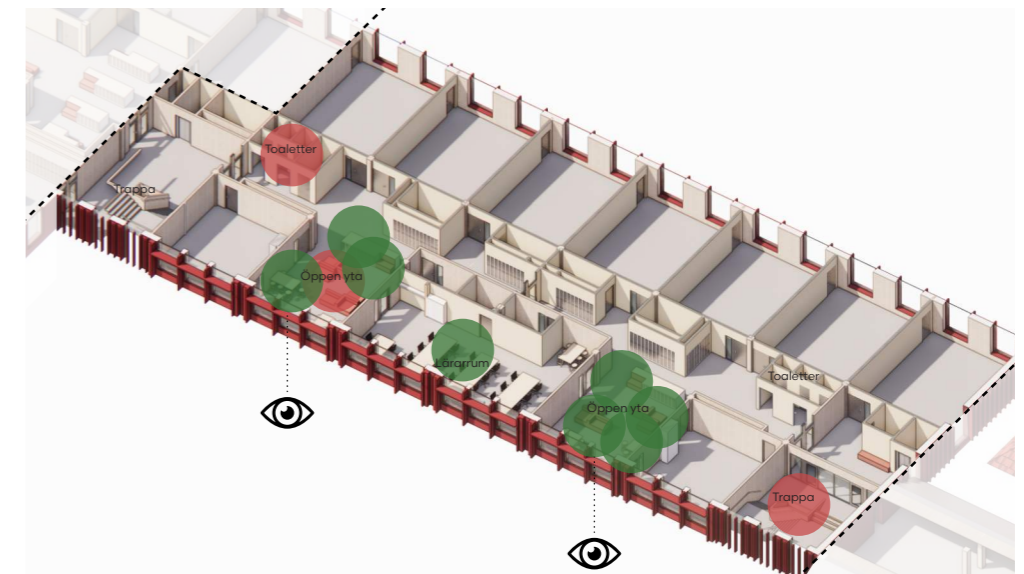
Platser som eleverna upplever otrygga:
Matsal, trapphus, wc vid stora öppna rum

UPPGIFT 2 - HEMVIST

- Rita var ni vill att vuxna ska vara synliga? När?
- Markera ut platser på bilden med klisterplupp som du tror skulle kunna kännas otrygga eller trygga. Berätta varför bredvid klisterpluppen.
- Den öppna ytan i hemvisten kan användas för återhämtning. Hur borde den platsen se ut?
- Vad mer skulle du vilja använda den öppna ytan i hemvisten till? Hur skulle du vilja att den såg ut?

RESULTAT

- Eleverna vill ha passerkort för att komma in i hemvisten för att förhindra att oinbjudna kan komma in.
- Eleverna önskar en lugn atmosfär i hemvisten.
- Eleverna önskar många sittplatser, avskilda och avgränsade för en lugnare miljö i den öppna ytan.
- Tjej- och killtoaletter, samt toaletter för alla med bra lås på lugna, avskilda platser.
- Toaletter nära korridorerna där många går är otryggt.
- Vuxen närvaro är viktig.
- Eleverna vill ha stora skåp utan underskåp som rymmer skolmaterial, väskor, idrottskläder och hjälmar.
- Bra möbler i klassrummen, sköna stolar och höga bord som inte är fastskruvade.

Platser som eleverna upplever trygga:
Lärarrummet

Platser som eleverna upplever "halvtrygga"/neutralt:
Öppna ytan, kapprummet

Platser som eleverna upplever otrygga:
Toaletter där många rör sig, trapphus

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

RESULTAT ELEVENKÄT

Under december 2019 och januari 2020 fick 34 elever från elevråden på Noretskolan och Morkarlbyhöjdens skola besvara en enkät. Enkäten berörde frågor om en framtida utveckling på Strandenområdet och togs fram av Archus Development, i samarbete med Moras ungdomsstrateg Lina Pettersson.

Innan eleverna besvarade enkäten fick de en kort introduktion om bakgrund till och syftet med frågorna. Introduktionen beskrev hur kommunens planer såg ut för tillfället och att ett av alternativen för utvecklingen på Strandenområdet gällde en kombinerad högstadieskola med ungdomsgård och kultur/fritidsverksamhet. Den tog även upp vikten av ungdomars perspektiv och att enkäten skulle resultera i konkreta aspekter som är viktigt att ta tänka på vidare i processen.

Denna sammanfattning bygger på Archus Developments sammanställning av enkätsvaren. Eftersom att enkäten utformades med öppna frågor för att få in så många tankar och idéer som möjligt är sammanställningen inte exakt utan mer av en redogörelse av tendenser och funderingar hos de tillfrågade eleverna.

Frågorna som ställdes i enkäten var följande:

- OM det skulle byggas en skola på Strandenområdet, vad är viktigt att tänka på?
- Vad är viktigt att tänka på när det gäller läge/placering med skola och fritidsgård?
- Vad gör du när du inte har lektioner (på raster/håltimmar)?
- Finns det något du skulle vilja göra på rasterna som du inte kan göra idag?
- Om du inte är på skolan och är utomhus, vad gör du då?
- De tre viktigaste sakerna för dig när det gäller skol-, fritidsgård och miljön omkring?
- De tre viktigaste sakerna för dig när det gäller möjlighet att ta sig till och från skola fritidsgård?
- De tre viktigaste sakerna för dig när det gäller skolans lokaler?
- De tre viktigaste sakerna för dig när det gäller trivsel och trygghet inne/ute?
- Finns det något mer du vill tillägga om att eventuellt bygga en gemensam högstadieskola på Strandenområdet?

Sammanfattning

- **Fräsch**

Kommentarer om vikten av en fräsch skola återkommer och kan mest troligt härledas till elevernas nuvarande skolsituation.

- **Något att göra**

Eleverna kommenterar i olika formuleringar att de efterfrågar mer aktivitet på raster. Det nämns också att många spenderar mycket tid på raster med sin Ipad i brist på aktiviteter.

- **Någonstans att sitta och chilla**

Kommentarer om plats att kunna sitta tillsammans mer avskilt återkommer frekvent.

- **Skolan bör inte placeras nära vägen, men bra med en central plats**

Det verkar finnas en oro om skolans placering mellan trafiklederna, samtidigt som flera poängterar fördelarna med en central skola. Viktigt att skolans utformning skärmar av skolgård från vägtrafik.

- **Kollektivtrafik, tillgänglighet**

Tillgängligheten nämns återkommande. Viktigt med goda bussförbindelser.

- **Storlek på skola**

Både för- och nackdelar med en gemensam skola uttrycks. I några kommentarer uttrycks oro för att man helst inte blandar elever från Noret och Morkarlbyhöjdens skola. Vad beror sådana kommentarer på? Detta kan vara en viktig fråga att arbeta vidare med.

- **Närvarande lärare**

En trygg skola och skolgård med lärare som har möjlighet att ingripa vid stökiga situationer.

- **Bygga ny skola eller rusta upp de gamla?**

Delade meningar. Flera elever kommenterar att de tycker man bör renovera de nuvarande skolorna istället för att investera i en ny. Samtidigt nämnet många att det finns ett behov av en ny, fräsch och central skola.

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

INFORMATIONSFILM

I maj 2021 fick alla högstadiel elever i Mora möjlighet att ställa frågor om projektet till skolchef Inga -Lena Spansk och Rose-Marie Bogg som då var ordförande i för- och grundskolenämnden. För att ge svar på frågorna spelade kommunen in en film. Ordförande i elevrådet på Noretskolan och Vice ordförande i elevrådet på Morkarlbyskolan ställde elevernas frågor under filminspelningen.

Insamlingen av frågor gjordes på skoltid via ett Forms-formulär. Det var många som engagerade sig och skickade in formuläret. Vissa kom med förslag, tankar och åsikter om projektet. Vissa skrev att de inte hade någon åsikt eller passade på att skriva om annat. Det ställdes totalt 115 stycken frågor om Strandenprojektet och några av dem innehöll flera frågeställningar. Många frågor handlade om samma saker. Frågorna sammanfattades och besvarades i en filmen som sedan visats i samtliga högstadielklasser. Denna sammanställning redovisar de frågor som ingick och hur de besvarades. Svaren på frågorna är komprimerade och tolkade av Tengbom inom rubricerat arbete.

VARFÖR VILL NI BYGGA EN NY SKOLA?

- Varför vill ni bygga en ny högstadieskola? Är skolorna här inte tillräckliga?

Svar: Skolorna idag är i stort behov av renovering. De har små klassrum, saknar uppehållsrum, otrygga korridorer, dålig matsalsmiljö med mera. En ny modern skola kommer att klara lokalbehovet idag och långt fram i tiden.

- Om det blir en ny skola vilka kommer att gå där, kommer både Noret och Morkarlbys gå på den? Om skolan är planerad att vara för 800 elever, är det för elever med höga betyg och är "bäst i skolan" eller blir det en skola för dom som behöver extra hjälp, eller blir det bara som en vanlig skola att vem som helst kan gå där? Kommer ni att splittra på kompisar om inte alla får plats i nya skolan?

Svar: Detta ska bli en skola som alla elever skall få plats på oavsett behov.

- Vad kommer det att kosta? Är det inte mycket resurser att bygga en skola där när det redan finns 2 skolor?

Svar: Det kommer att kosta mycket pengar men där resonar man så att skolan är något av det viktigaste en kommun kan lägga pengarna på.

- Vad kommer att hända med Morkarlbys höjden och Noretskolan? Kommer de att rivas?

Svar: Nej de kommer inte att rivas. Troligen kommer Noretskolan att göras om till förskola och Morkarlbys höjden kan eventuellt göras om till bostäder.

TIDPLAN

- Varför kan man inte starta bygget före 2023?

Svar: Man behöver invänta att vägprojektet blir färdigställt för att trafiken skall flyta på bättre.

- När kommer skolan att vara klar? Kommer min lillebrorsa som är född 2010 att gå där?

Svar: Det är svårt att svara på när man bygger och planerar projektet av den här storleken.

SKOLANS PLACERING

- Hur tänker ni när ni ska lägga skolan mitt i allt centrum där det kommer vara massa bilar och bussar och allting mitt i smeten?

Svar: Skolan får en bra strategisk placering "mitt i byn" med närhet till bland annat resecentrum, gymnasiet och kulturskolan. Det är bra att lokalerna kan användas kvällstid.

- Det kommer vara långt dit för vissa elever och det finns ingen bra cykelväg. Varför ska skolan byggas just där?

Svar: Det skall självklart finnas trygga vägar till skolan som delvis ligger i det nya vägprojektet "genomfart Mora". Vissa kommer att få längre till skolan men vissa får också en kortare.

TRAFIKSITUATIONEN

- Vad ska ni göra med trafiken runt skolan? Det känns väldigt osäkert att ha en skola omgiven med bilväg och mycket trafik, hur tänker ni kring det?

Svar: Det kommer att finnas säkra gång- och cykelvägar till skolan samt avlämningsplatser. Angående buller och avgaser får man tänka att utvecklingen går åt rätt håll med tystare trafik som avger mindre avgaser.

- Hur kommer det bli med trafiken när 800 elever ska släppas av vid samma plats?

Svar: Alla elever börjar och slutar inte samtidigt. Det kommer även att finnas flera olika avlämningsplatser.

- Hur kommer kollektivtrafiken se ut till den nya skolan (Vilka buslinjer, hur ofta de kommer o.s.v.).

Svar: Det är för tidigt att svara på men kommer att lösas så bra som möjligt. Det viktiga är att alla bussar har koppling till resecentrum som de har idag. Det blir även en effektivare planering när det blir en skola istället för två. Det blir då lättare att styra busstidtabellen.

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

INFORMATIONSFILM

SKOLANS UTFORMNING

- Hur stor kommer skolan att bli? Om det ska få plats med 800 elever måste väl skolan vara väldigt stor om man ska få plats med allt?

Svar: Skolan kommer att bli ungefär lika stor som Noretskolan som idag har ca 700 elever.

- Hur många våningar kommer det att vara?

Svar: Det är viktigt att skolan inte skymmer kyrktornet.

- Kommer det finnas en bra skolgård eller kommer det bara vara en grusplan? Det kan väl inte vara så kul för barnen att bara vara på en skolgård som är helt platt? Man vill ju kanske ha en liten skog att vara i eller kanske en kulle?

Svar: Det kommer finnas en väl genomtänkt skolgård med både aktivitetsytor och mysiga ställen att hänga på, vilket har efterfrågats. Det är nära till många fina områden i närheten som Tingsnäs, Sandängarna och Prästholmen.

- Hur blir det med parkeringar för bilar samt EPA traktorer?

Svar: Ytan närmast skolan behöver i första hand användas som skolgård och därför kommer parkeringar ligga i närheten men inte i direkt anslutning.

Ordförande i elevrådet på Noretskolan ställer frågor under filminspelningen.

TRYGGHET

- Kommer skolan verkligen vara tillräckligt stor för att rymma 800 elever plus att alla samtidigt ska kunna känna sig trygga?

Svar: Ja skolan kommer rymma alla elever. När man bygger en modern skola försöker man bygga bort mobbningsytor. Personalen skall ha en bra överblick. Man jobbar med hemvister vilket innebär att alla elever inte blandas hela tiden.

- Hej! Jag undrar hur ni har tänkt när alla elever i Mora ska samlas på samma ställe? De barnen som är mobbade eller kanske inte trivs att gå på en stor skola med väldigt mycket folk ska man bara flytta ifrån Mora då för att det inte finns någon annan skola att gå på?

Svar: Hemvisterna skall motverka känslan av att vara på en stor skola utan i ett mindre sammanhang. Ingen skall behöva vara mobbad på någon skola.

- Jag undrar bara hur ni har tänkt när ni ska slå ihop Noret med Morkarbyhöjden när det alltid har varit bråk mellan elever från skolorna?

Svar: Förenas man så lär man känna varandra och därmed hoppas man på mindre konflikter. Eleverna träffas ju även inom andra verksamheter i kommunen.

- Ska särskolan vara i samma byggnad då? För vad jag har märkt så har alltid dom som gått på särskolan varit mobbade och blir det fortfarande av vanliga korkade elever som tror att dom kan bara gå och vara dumma mot folk.

Svar: Skolan inrymmer alla elever och det är skolans ansvar att motverka att mobbning sker.

- Kommer ni ta hänsyn till att utveckla de nuvarande skolornas brister och åtgärda dem när ni bygger en ny? Alltså, kommer ni för det första göra den mer modern, tänka ur ett mer miljövänligt perspektiv, skapa fler lösningar för att motverka rasism, kränkningar och andra viktiga samhällsbristande syner som exempelvis menstruation? Med det sagt menas att ni t.ex. kan införskaffa gratis mensskydd (Redlocker) etc.

Svar: När man bygger ny skola ska den byggas utifrån moderna värderingar. När man senare kommer in i planeringsstadiet kommer dessa mer detaljerade frågor att beaktas genom elevinflytande.

ANDRA VERKSAMHETER

- Kommer Rosa huset att rivas? Kommer Miranda att stängas ner eller flyttas? Kommer verksamheten pågå som vanligt under bygget?

Svar: Miranda kommer inte att stängas ner. Under byggnationen kommer man eventuellt att behöva flytta verksamheten tillfälligt.

- Kommer allt få plats på grusplanen?

Svar: Ja det ska inte vara något problem.

- Hej! Jag undrar vilka sporter som kommer att kunna utövas i den nya sporthallen på strandenområdet? Hur kommer utformningen se ut gällande innebandyplan eller fotbollsplan inomhus mm?

Svar: Detta är inte fastställt. Man planerar för att det kommer finnas en fullstor plan för så många olika sporter som möjligt. Det skall finnas plats för många åskådare. Den skall vara flexibel och vara anpassad både för skolidrott och föreningsidrott, även kultur.

- Om det skall byggas en idrottshall, kommer föreningar kunna hyra den och vara där på kvällstid?

Svar: Absolut både kvällstid och helger. Vi vill att lokalerna skall användas så mycket som möjligt.

- Kommer inte stadskärnan tunnna ut om biblioteket flyttas? Biblioteket är en plats där man kan samlas men om det flyttas kommer inte centrum dö ut lite då? Det blir ännu mer tomma lokaler.

Svar: Biblioteket planeras att vara kvar och det kommer att finnas ett skolbibliotek.

- Vart kommer Vasaloppstältet att stå om skolan byggs där?

Svar: De kommer att utnyttja idrottshallen och omklädningsrum samt parkeringen och avlämningszoner för bussar och vi får se om det finns behov av ett tält framöver.

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

- Varför är så många gamla personer så emot projekten på Strandenområdet?

Svar: Många äldre har hört i debatten och handlar mycket om den eventuella flytten av biblioteket. Stora förändringar skapar oro. Utgångspunkten är att skolan skall bli bättre.

Kommer vi få vara med och påverka hur allt ska se ut?

Svar: Både personal och elever skall få vara med och tycka till om lokalerna och framförallt skolgården.

GENOMFÖRDA DIALOGER & SAMVERKAN

RESULTAT INFORMATIONSMÖTE

Den 27 januari 2022 hölls ett informationsmöte, där de tre förslagen för nytt skolområde vid Stranden presenterades för elevrådet på Noretskolan och Morkarbyhöjdens skola. Då fick eleverna möjlighet att ställa frågor och framföra åsikter.

Vilka svar eleverna fick på sina frågor finns inte dokumenterat, men i det här fallet är elevernas frågor och åsikter förmodligen av större betydelse än vad de vuxna svarade. Sammanfattningsvis kan man dela in frågorna och åsikterna i fem kategorier: Trygghet, Trafik, Skolans och verksamhetens utformning, Processen och Övrigt.

Det visar att eleverna är måna om en trygg skolmiljö, att det ska vara lätt att ta sig till och från skolan och att lärare och personal ska finnas tillgängliga. Eleverna värdesätter också högt att få vara delaktiga i processen och bli lyssnade på.

Trygghet

- Mobbning kommer att finnas hur man än bygger. Hur gör man om man vill byta skola p.g.a. detta? Ska man behöva flytta till Orsa då?
- Är det inte risk för att det kommer att bli mycket förstörelse och oordning när det blir så många elever på samma ställe? Och svårt att hålla sams? Det är ju svårt på skolorna redan nu.
- Hur ska man jobba med att undvika ökade problem med narkotika? Det blir en stor skola där alla samlas, plus att den ligger nära gymnasiet och det finns risk för att narkotikaproblemen ökar. Hur kan man motverka det? Problemen kommer att finnas kvar även om man bygger en skola med öppna ytor och bra överblick.
- Om matsalen ska rymma ca 270 elever samtidigt, kommer det inte bli en otrygg miljö då? Många som ska äta samtidigt.
- Viktigt med rastvakter och studiepedagoger!
- Design är kanske inte så viktigt för unga, mer hur det fungerar och att det blir tryggt och bra.
- Runt skåpen kan vara en otrygg miljö. Hur är det tänkt där?

Trafik

- Kommer bussarna att ha sin hållplats på Resecentrum eller kommer det finnas hållplatser vid skolan? Det finns ett stort behov av att förbättra kollektivtrafiken om vi ska kunna använda den.
- Hur kommer det att se ut med elevparkeringar? Det finns ett stort behov av det och vi önskar att det finns med i planeringen. Måste prioriteras då det är en viktig fråga för oss.

Skolans och verksamhetens utformning

- Kommer man kunna använda alla lokaler på skoltid eller är de till för föreningarna? Kommer man välja idrottsprofil på skolan ex. skidor?
- Hur stora kommer klasserna och klassrummen vara?
- Hur många elever kommer varje lärare att ha? Det är svårt att få en bra relation med läraren om den har för många elever.
- Kommer det fortfarande finnas studiepedagoger?
- Det är viktigt att kurator och skolsköterska sitter bredvid varandra och att det är i en central del av skolan. Hur många kuratorer och skolsköterskor kommer det finnas?

Processen

- Är designerna av skolorna fullständiga? Är de redan färdiga eller går de att påverka?
- Vem har tagit fram ritningarna och hur? Har unga varit med?
- Ni borde ha pratat med unga från början om vad vi tycker är viktigt. Vi hade velat vara med från start.
- Det känns som att aktörerna fjäskar för oss unga med att sätta dit massa saker på skolgården som de tror att vi vill ha. Det känns inte riktigt som att det är unga som har önskat vad som ska vara där.

Övrigt

- Vad ska ni göra med all snö?
- Man skulle kunna använda Vasaloppsbänken i undervisningen.

FÖRSLAG UTFORMNING

FÖRSLAG UTFORMNING

FÖRSLAGET I SIN OMGIVNING

Gestaltningen i landskapsförslaget bygger på kopplingar till Mora. Det intelligande deltat har bidragit med formspråket och hur rörelsestråken sprider sig över platsen. Moras kultur ligger till grund för mönster och färgsättning.

Strandenområdet kommer bli ett nav för Moras högstadiel elever. Huvudentrén är placerad på den inre gården vilket gör att högst fokus på utemiljön är riktad mot de inre delarna. Här blir en samlingspunkt för aktivitet och rörelse där flera olika typer av utemiljöer möjliggör en gård för alla.

Söder om järnvägen ligger Tingsnäs. Detta område kan med en ny utformning bli en parkeringsyta som även kan nyttjas av Vasaloppet för uppställning av bussar, packning och skidor. Processen leds framöver av Mora kommun.

Korttidsparkering

16 st korttidsplatser finns på Prostgatan.

Hämta/lämnplatser

12 st hämta/lämna-platser finns på Prostgatan och delas mellan skola och förskola.

Parkering

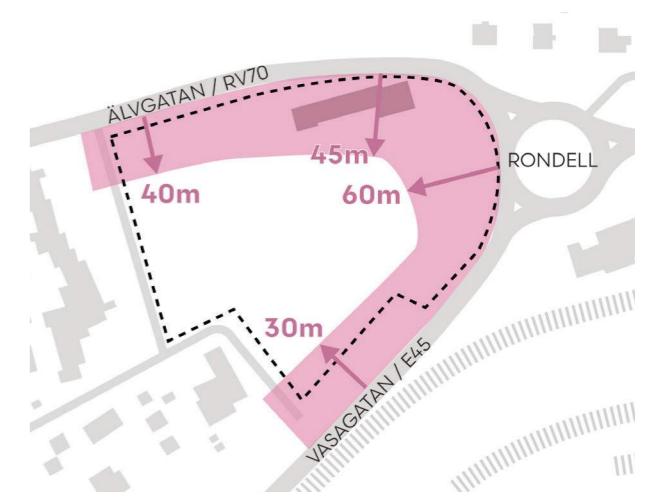
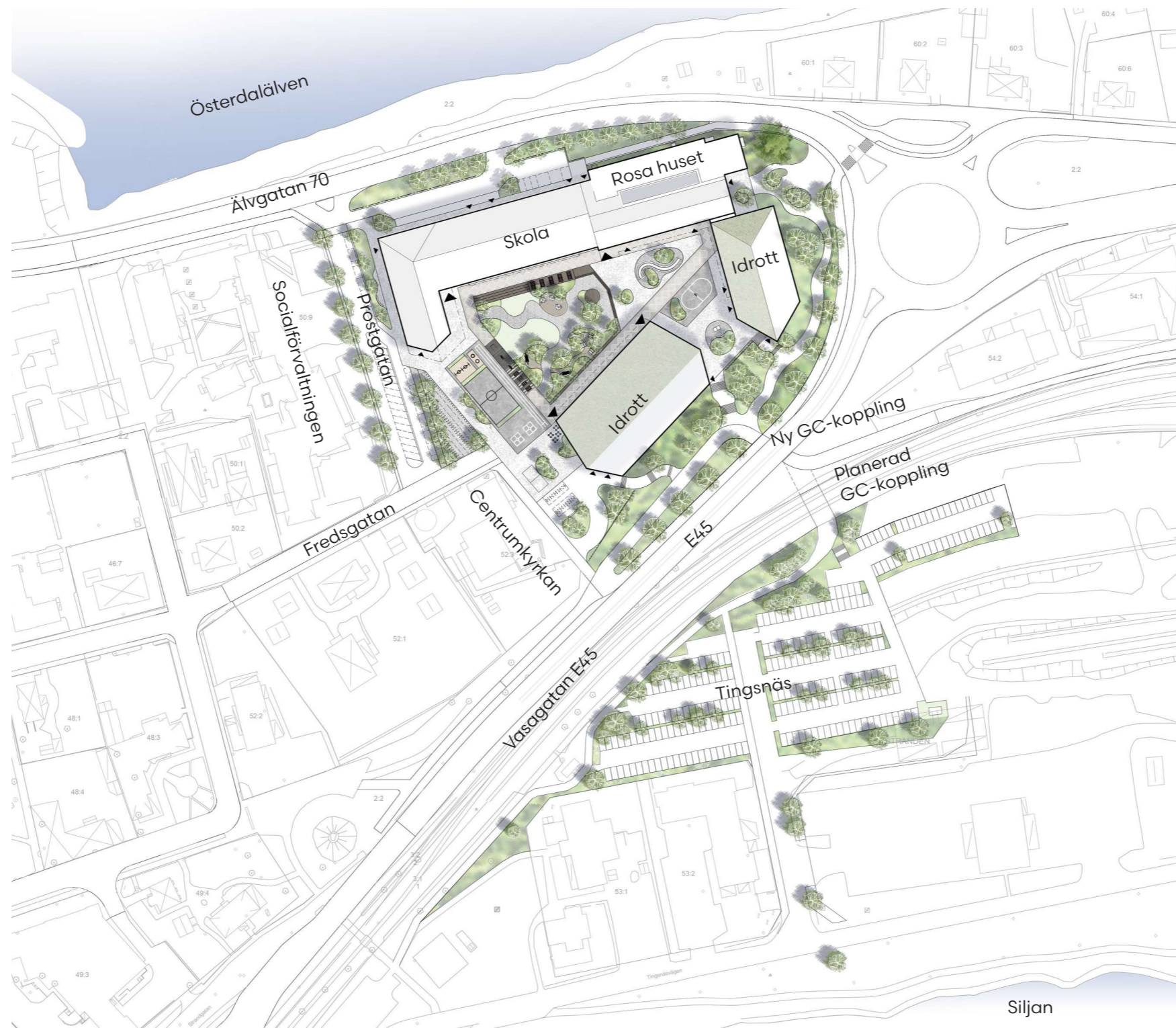
75-100 st p-platser finns på snötippen och ca 200 p-platser på Tingsnäs.

Parkering ambulerande lärare

3 st parkeringsplatser finns norr om skolan för ambulerande lärare/personal.

RHP

Två tillgängliga platser för rörelsehindrade finns mellan stora idrotten och förskolan. Ytterligare två platser finns norr om skolan. Dessa ska nås inom 25 m från respektive entré.

Riskområde - inom rosa zon får ej stadigvarande vistelse ske. Svart streckad linje visar programområdet.

Risk

En riskanalys avseende transporter av farligt gods har gjorts i samband med detaljplanarbetet vilket visar att åtgärder behöver vidtas. På grund av de genomfartsleder som passerar strandenområdet har en säkerhetszon tagits fram. Inom markerad zon får ej stadigvarande vistelse ske. Där ligger isället fokus på grönska, dagvattenhantering och rörelsestråk till och från området.

Buller

Bullerutredning visar att det krävs ett bullerskydd för att uppnå erforderliga ljudnivåer på gården.

FÖRSLAG UTFORMNING

SKOLGÅRDEN

Förslaget rymmer flera zoner för olika typer av aktiviteter, med syfte att skapa utemiljöer för olika behov. Sittplatser för sociala möten finns i alla zoner och är anpassade för att hantera olika konstellationer av elever. Det finns platser för större grupper och mindre grupper att vistas utomhus.

1. AKTIVITETSYTA

En större aktiv yta omringar den inre gården, och kopplar an till den yttre delen av området med entréer och primära stråk. Här finns plats för lek, aktivitet och rörelse, och för verksamheten inne att spilla ut. En multisportyta kan spolas till isbana vintertid. Växtmaterialet i denna zon består av ett övre lager av träd och ett undre skikt av buskar.

2. LUGN ZON

Den lugna zonen är den centrala delen av gårde. Här är den största delen av grönska placerad och miljön upplevs lite lugnare då ytan är nedsänkt. Med det lugnare tempot får platsen mer detaljer, träd buskar och även perenner blir en fokuspunkt.

Gränssonen som omger den lugna zonen är en plats där man passivt kan delta genom att sitta intill. Här finns flera former av sittplatser, som exempel trappan och bänkar med bord under en pergola.

3. ENTRÉTORG

Gårdens huvudsakliga entré ligger i sydväst. Här välkomnas besökaren av en torgbildning. Ytan är flexibel och kan användas som aktivitetsyta men rymmer även lugnade delar för utservering eller caféverksamhet. Gröna öar avgränsar cykelparkering och de två handikapparkeringar som ligger inom tillgängligt avstånd.

4. KULTURTORG

I det härliga solhörnet mellan de tre byggnaderna finns ett torg. Torget är en samlingsplats för både mindre och större sällskap. I en av öarna rymt ett

långbord för grillning och i två andra basketspel och pingisbord. Torget kan nyttjas som utställningsyta eller andra aktiviteter kopplade till skolverksamheten. Det knyter även samman alla huvudentréer och ligger i anslutning till gårdens scen.

5. ENTRÉ FRÅN ÖST

På grund av närheten till vägen är denna plats inte till för vistelse varpå inga sittplatser är placerade i detta område. Däremot är det ett grönt, lummigt och varierande landskap att röra sig igenom.

6. TRAPPKOPPLING

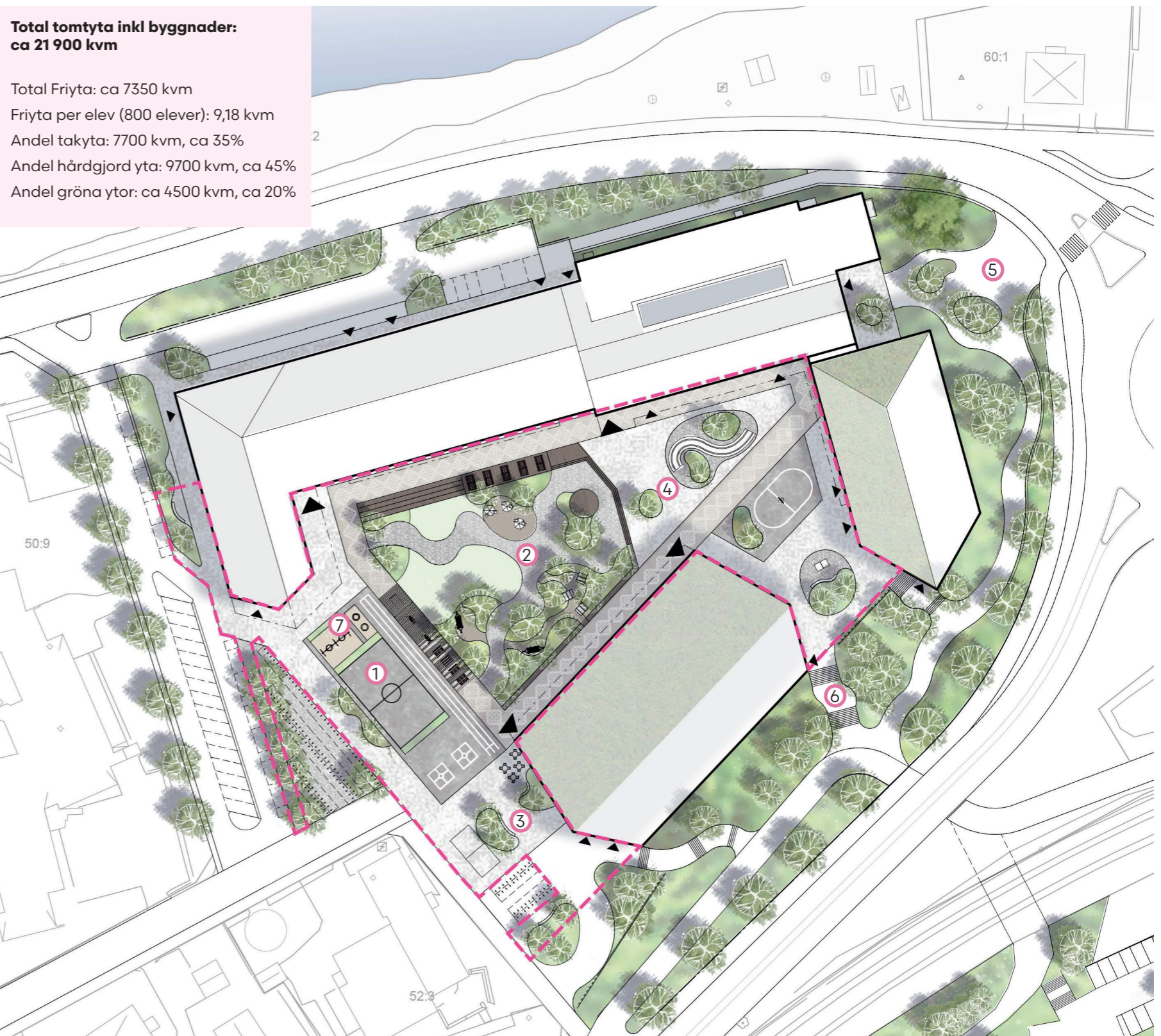
Mellan idrottsbyggnaderna löper två trappor upp till gården. En större generös trappa från nya GC-porten i söder och en lite mindre från stråket som löper norrut till rondellen. Trapporna är inte bara viktiga som förbindelser mellan olika målpunkter utan också viktiga gröna stråk som kopplar Tingsnäsområdet till gården.

7. LUGNARE LEK

I närhet till entrén för anpassad grundskola finns ett litet avskilt område med lugnare lek.

TECKENFÖRKLARING

- Asfalt aktivitetsyta
- Asfalt gångyta/köryta
- Betongstensyta
- Stenmjöl
- Betongstensyta med mönsterläggning
- Barkflis
- Träyta
- Fallskydd corkeen
- Planteringsyta
- Gräsyta
- Nytt träd
- Bef träd

Illustrationsplan. Rosa streckad linje (exklusive cykelparkering) avser friyta på skolgården.

Total tomtyta inkl byggnader: ca 21 900 kvm

Total Friyta: ca 7350 kvm
 Friyta per elev (800 elever): 9,18 kvm
 Andel takyta: 7700 kvm, ca 35%
 Andel hårdgjord yta: 9700 kvm, ca 45%
 Andel gröna ytor: ca 4500 kvm, ca 20%

FÖRSLAG UTFORMNING

KONSEKVENSBESKRIVNING

KONSEKVENSER AV FÖRSLAGET

Förslaget medför flera olika konsekvenser för barn och unga i Mora. Sammanfattningsvis bidrar exploateringen till positiva effekter när det gäller att skapa ett tryggare och mer sammanhängande Mora och att binda samman bebyggelse i centrum med de östliga delarna. Vidare skapas ett kontinuerligt rekreativt grönstråk i nord sydlig riktning. Aspekter som bör hanteras ytterligare handlar främst om de risk- och bullerförhållanden som präglar platsen. Detta återkommer senare under rubriken 'Slutsatser och Rekommendationer. Nedan följer en redogörelse för planförslagets konsekvenser för barn och unga.

Gång- och cykelstråk, samt cykel-P
Befintliga gång och cykelstråk kommer i stort sett att finnas kvar enligt dagens utbredning. Älvgatan får en breddad GC-bana och kopplingen till Mora station stärks via den nya GC-vägen och tunneln under E45. Exploateringen av området medför även en större chans att det byggs ytterligare en GC-tunnel som öppnar upp en koppling till Tingsnäs och strandpromenaden längs Siljan. Cykelparkering med 300 platser kommer att anläggas på skolområdet.

Biltrafik (angöring, hämta/lämna)
Skolans centrala läge, förtydligande av cykelvägar, närhet till kollektivtrafik och att aktiviteter placeras mer samlat skapar förutsättningar för ett minskat behov av bilåkande. Planförslaget innehåller även fler p-platser inom gångavstånd till skolområdet. (Tingsnäs och Snötippen)

Tillgänglighet
Förslaget är anpassat till barn med särskilda behov. Entréer och aktiviteter är placerade så att de är lättåtkomliga för alla. Vägar till skolan är tillgängliga och möjlighet finns att ta

sig tillgängligt från GC-tunneln upp till skolgården. En nybyggd skola innebär en modern lösning där dagens tillgänglighets krav är uppfylla både inomhus och utomhus.

Rekreation, hälsa, lek & aktivitet
En exploatering av den öppna grusytan stärker gröna- och rekreativa stråk från Älvgatan i norr till Tingsnäs i söder. Tillkommande idrottshallar på området ger möjlighet till rörelse och ökar kommunens kapacitet

Platsen ämnar att bli en samlingspunkt för unga i Mora med aktiviteter året om. Ytorna på skolgården erbjuder både aktivitet och återhämtning är anpassade för olika målgrupper, och utformade med utgångspunkt i dialog med elever. Lugnare delar med gott om plats för umgänge och studier. Platser under tak finns för både små och stora sällskap. Även i skolans lokaler finns många uppehållsytor med platser både för lugn och aktivitet, för att möta elevernas olika behov.

Vasaloppet
Under Vasaloppsveckorna ökar trafik och logistik i området och fler människor kommer att röra sig på platsen. Däremot kommer stora delar av arrangemanget i framtiden att istället nyttja Tingsnäsområdet.

Trygghet
Idag upplever många av eleverna otrygghet på sina respektive skolor. Genom att bygga en ny skola finns möjlighet att från grunden planera en trygg skola med hjälp av både personal och elever från verksamheten. Fokus ligger på att skapa en planlösning utan otrygga vrår där vuxna har uppsikt och är närvarande. Lärarum ligger i nära anslutning till kapprum och öppna ytor i hemvisterna, och bibliotek och café är planerade i anslut-

ning till entrétorgen för god uppsikt. Skolgården är överblickbar med tydlig koppling mellan inne och ute. Genom att skapa en attraktiv utemiljö som befolkas även kvällstid och på helger ökar sannolikheten för en trygg central plats i Mora.

En samlad skola i Mora kan skapa en starkare vi-känsla. Separerade hemvister skapar en trygg miljö inom den större skolan och möjlighet finns att byta hemvist om en elev inte trivs.

Kultur
Förslaget möjliggör närhet till fritidsaktiviteter. Kulturskolan får en central roll i ett aktivt sammanhang. Möjlig utställningsyta där elever och unga kan ta plats i Mora och visa upp sina alster.

Buller
Skolgården ligger skyddad från buller med hjälp av kringliggande byggnader och bullerplank. Ytor inom skolgården är disponerade så att lugna och pedagogiska miljöer finns där förutsättningen för det är bäst.

Riskzon
Delar av planområdet ligger inom riskzon. Byggnader är placerade så att skolmiljön utnyttjas på bästa sätt utifrån förutsättningarna. Byggnaderna utför ett skyddande skal inom vilket säkra vistelsemiljöer finns. Ytor inom riskzon är ej utformade för att uppmuntra till vistelse utan fokuserar på andra kvaliteter så som dagvattenhantering, ekologiska och estetiska aspekter.

KONSEKVENSER FÖR OLIKA BARN

Barn från olika skolor och med olika koppling till platsen kommer att påverkas olika av planförslaget. Nedan följer en analys av konsekvenser för olika elever.

Barn från olika delar av Mora samlas på samma skola
En skola för alla ger samma förutsättningar för alla högstadieelever och lärare i Mora. Alla resurser kan läggas på en och samma skola. Skolans lokaler kommer att vara anpassade efter respektive funktion och användning. Skolan kommer att ligga centralt i Mora vilket medför att samtliga barn får närhet till fritidsaktiviteter. Speciellt med en starkt koppling till Tingsnäs och Prästhöjden. Goda kommunikationer med cykel och kollektivtrafik minskar bilberoendet. Att eleverna samlas på samma skola skapar möjlighet för unga från olika delar av Mora att mötas. Oro finns gällande skolans elevantal och att det endast finns en skola. Den aspekten är central i planeringen av skolan för att skapa en så trygg miljö som möjligt för alla.

Högstadieelever från Morlkarbyhöjdens skola
Eleverna från Morlkarbyhöjdens skola har inte haft något skolgård tidigare. En ny skola ger eleverna nya möjligheter att aktivera sig på raster och efter skoltid.

Högstadieelever från Noretskolan
Högstadieeleverna på Noretskolan delar idag skolgård med F-6 elever, skolgården uppfyller inte de äldre barnens behov, vilket en ny skolgård kommer att göra.

Elever från Kulturskolan
Kulturskolans elever är idag i Rosa huset och kommer att vara kvar på samma ställe i framtiden. Den stora skillnaden är att platsen aktiveras med fler elever i olika åldrar. Kulturskolan

får nya lokaler anpassade till verksamheten, en bättre gård med samlingsytor, scen, utställningsytor samt plats för uppträdanden utomhus.

Elever i anpassad grundskola
Anpassad grundskola får en egen del av skolan med egen entré, aningen avskild från övrig verksamhet och med mindre insyn. Delen ligger i nära anslutning till hämta/lämna-platser och en lugnare del av skolgården.

Barn och unga som besöker fritidsgården
Fritidsgården får tillgång till samma ytor utomhus som resten av verksamheten. Det innebär en stor variation av aktiviteter och samlingsytor för små och stora grupper. Möjlighet finns även att nyttja idrottshall.

Barn och unga som vistas i idrottshallarna
Nya centrala idrottshallar ökar tillgängligheten till aktivitet för unga i Mora. Kommunen kan erbjuda fler typer av aktiviteter och evenemang. Goda kommunikationer och nya GC-tunnlar gör platsen lättåtkomlig.

SLUTSATSER & REKOMMENDATIONER

REKOMMENDATIONER OCH SLUTSATSER

Uppförande av en samlad, central högstadieskola stärker möjligheterna för elever i Mora att få en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Arbetsmiljön för elever och lärare behöver förbättras mot vad den är idag. Lokalerna i Moras två högstadieskolor har brister som inte kan lösas med renovering. Med en samlad skola skapas bättre samarbete mellan skola, kulturskola, ungdomsgård och elevhälsa. Det ger alla elever likvärdiga förutsättningar att ta del av skolans resurser.

Utifrån de dialoger och samverkansprojekt som genomförts med elever är det tydligt att ett antal frågor och funderingar är återkommande.

-Trygghet när det gäller trafik.

-Trygghet på skolgården och i skolans lokaler.

-Skolans organisering med klasser och lärare.

- Möjligheter att påverka utformningen av både inomhusmiljö och utomhusmiljö.

Nedan beskrivs rekommendationer för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för barn som påverkas av detaljplanen och för att minimera negativa konsekvenser av genomförandet.

Trafik

- Då trafikmängden kan förväntas att öka i samband med den nya detaljplanen blir det extra viktigt att beakta trygga övergångar inom området så att barnen kan röra sig till fots och cykla tryggt med och utan vuxet sällskap i närområdet, men också till målpunkter längre bort.
- Att varuleveranser och angöring för sopbil så långt som möjligt styrs till tider då barnen inte vistas i dessa zoner. Detta är extra viktigt utanför stora idrottshallen där sopbil behöver angöra på skolgårdsyta.
- På morgonen är behovet av parkeringar som störst, eftersom lämningen är koncentrerad till en kort tid. Skolan kan påverka behovet för korttidsparkeringar genom att schemalägga olika starttider för olika klasser.
- Hämta-lämnarparkeringar på Prostgatan bör ha kort tillåten parkeringstid så att trafiken flyter på då många ska angöra.
- Avlämningsplatserna längs Prostgatan ligger inom synhåll från skolan vilket medför att föräldrar kan känna sig trygga med att lämna av barnet utan att följa med.
- Ju kortare avstånd till skolan från avlämningsplatsen desto kortare beläggning av parkeringsplatserna när föräldrarna behöver följa med barnet till skolan.
- Hämta/lämna-platser bör separeras från angöring av leveranser för att minska trafiken där många elever rör sig.
- Hämta/lämna platser bör ligga i nära anslutning till entréer för an-

passad grundskola och resursskola.

Tillgänglighet

- Utformningen skall underlätta för både barn och vuxna att ta sig fram och kunna orientera sig i utemiljön. Extra viktigt att huvudentréer till skolbyggnaden är synliga från skolgårdens entréplatser.
- Kontraster i möbler och material bör väljas för öka orienterbarhet.
- Utrustning anpassad för rörelsehindrade barn bör placeras nära entré.
- Marken anpassas i höjd för att undvika stora lutningar på gångvägar.

Riskzon och buller

- Delar av området ligger inom riskzon på grund av närheten till genomfartslederna E45 och Rv70. Dessa delar behöver utformas så att det inte uppmuntras till stadigvarandevistelse inom zonen. Inga sittplaster/bänkar eller andra ytor som uppmuntrar till vistelse bör föreslås inom riskzon.
- Utformningen av bullerplank behöver studeras vidare med hänsyn till höjd och storlek för att säkerställa att erforderliga ljudnivåer uppnås.
- Barn och unga kan vara med och påverka utformningen av bullerplanken och därmed öka sitt inflytande.

Rekreation & hälsa, lek & aktivitet

- Inomhusmiljön bör erbjuda både lugna och aktiva uppehållsytor. Rum i rummen och avskärmade ytor för mindre grupper.
- Under dialogerna lyftes önskemål

om öppna gräsytor och grön parkmiljö som kan nyttjas för umgänge och "häng", vilket innebär att det är viktigt att skapa öppna oprogrammerade ytor.

- Utformningen av skolgården bör erbjuda en variation av aktiviteter som utgår ifrån resultaten från dialogerna. Viktigt att det även finns aktiviteter och utrymme för barn med särskilda behov.
- Utemiljön bör utformas så att den är attraktiv som mötesplats även utanför skoltid samt över hela året.
- Utveckla förbindelsen mellan skolområdet och Tingsnäs genom att skapa en trygg och grön gång- och cykelkoppling.

Trygghet

- Skolan bör utformas så att det skapas "små skolor" i den stora skolan. t ex genom separerade hemvister, lugn matsedel och flera olika ytor att vistas på under raster. Starkt sammankopplat med trygghet är trivsel. Skolan bör utformas trivsam, ljus och luftig. Eleverna önskar växter och mjuka möbler.
- Toaletter, omklädningsrum och duschar är platser som lätt upplevs otrygga. Viktigt att utforma dessa så att trånga och mörka ytor undviks. Duschar bör utformas med bås och omklädningsrum uppdelade i flera delar.
- Skolgården bör utformas så att baksidor undviks samt ytor dolda för uppsikt.
- Att området befolkas och aktiveras med liv och rörelse vid olika tider på dygnet.
- Belysning har en viktig funktion över hela området. Ljuset bidrar till

Längs med Älvgatan växer de gamla tallarna på sandbanken och utgör en karaktäristisk fond till Rosa huset. Här går delar av det grönstråk som ingår i utvecklingsplanen från Moras Grönstrukturplan.

rumsbildning, orientering och ökar trygghetskänslan under de mörka årstiderna.

- Möjligheterna för insyn bör beaktas, speciellt för lokalerna anpassade för barn med särskilda behov.

Vasaloppet

- Trafik av större fordon koncentreras till kvällar, helger och lov då det vistas mindre barn på området.
- Så mycket som möjligt av arrangemanget bör placeras på Tingsnäs.

TENGBOM